

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I .

Nr. 78.

Brașov, Vineri 10 (22) Aprilie

1898.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancaute nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIUNEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf., Max. Augenthaler & Emerich Lesner, Heinrich Schalk, Rudolf Wasse, A. Oppelika Nachf., Anton Oppelika.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. sau 30 bani.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-ii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

De ce nu se execută legea?

Face o impresiune comică când vedem, că încă și astăzi se mai discută în camera ungară asupra cestiunei, decât se execută orî nu legea de naționalitate. Credeam, că cestiunea aceasta este de mult rezolvată și că nimeni nu se mai poate îndoi ați, că pe totă linia aceasta lege este desconsiderată și călcată în picioare.

S'a găsit totuși un tînăr deputat din tabera mamelucilor lui Banffy, care cu ocaziunea discușiunii asupra proiectului de lege privitor la întregirea venitelor preoțesci a avut îndrăsnela de-a afirma, că guvernele liberale au executat legea de naționalitate, ba a mers până a face grave imputări „partidei populare“, fiindcă unul din corifeii săi a declarat, că aceea lege nu se execută.

Era invederat, că fiind vorba în amintitul proiect de lege și despre „purtarea dușmană statului“, au trebuit să vină în discușiă și naționalitățile nemaghiare, pe cari guvernânții unguri au ajuns a-le privi numai din punctul de vedere al poliției de stat.

Așa și în discușiunea amintită a fost tratată cestiunea îmbunătățirii sorții preoților mai mult numai ca o măsură, ce trebuia să se ia în interesul maghiarismului domnitor pentru a paralisa pretinsele nisuințe dușmane statului în sinul confesiunilor nemaghiare.

Acosta au mărturisit-o mai toți vorbitorii partidei guvernamentale. Dintre toți însă a dat mai mult pe față tendințele ostile bisericei române greco-orientale, ce se cuprind în dispozițiunile proiectului de lege din cestiune, deputatul Werner, despre care am făcut amintire mai sus. El ni-a spus, că scopul, ce se urmărește prin acea întregire a veniturilor preoțesci, este înainte de toate,

de-a înfrânge orî-ce rezistență din partea preoților români, făcând dintr'ênșii nisce unelte supuse guvernului, cari să stăruască împreună cu el a ține în trêu poporul în interesul politice naționale maghiare.

Nici că ne-am indoit de acesta. Ne-am mirat numai, cum numitul deputat, vrînd să combată afirmarea contelui Bethlen, după care proiectul nu are altă țintă, decât de-a regulariza politesce pe preoții diferitelor confesiuni, nu face alta, decât a tunuri acest afirmare.

Personagiul oscen, că în fond deputatul Nouă, al cărui discurs îl aducem mai jos în estras, a avut problema de-a ataca „partida poporală“, folosindu-se ca armă în contra ei de invinuirea, că în contra intereselor statului național maghiar, această partidă cochetază cu naționalitățile și agitază în favorul legii de naționalități. Pentru a da această lovitură „partidei populare“, trebuia să se sulezeze din nou cestiunea de naționalitate, așa că cei din stînga estremă au devenit impacienți, strigînd: ce mai ațîțați acuma această cestiune?

Au ațîțat-o și o ațîță de câte ori le vine la socotélă în interesul lor de partid. De astă-dată au voit să înegrescă puțin înaintea așa dișei opiniuni publice pe abatele Molnar, prezentându-l ca pe un desertor dela cauza „statului național unitar maghiar“. Și și-au ajuns încâtva scopul. Abatele Molnar, după cum vedem din raportul asupra ședinței de ieri, pentru ca să nu fiă anatemisat de șovinismul domnitor, și-a dat totă silința să apere „partida poporală“ de suspițiunea, că ar voi să atace idea statului unitar. A declarat, că „partida poporală“ e amicã naționalităților, d'er nu agitatorilor lor; că și ea dorește maghiarisarea lor, adecã ca să învețe toți unguresce, numai cãt ea nu voesce să maghiariseze cu

forța, ci numai cu blîndeță și pe cale amicală.

Interesant este însă, că abatele Molnar totuși a terminat cu cuvintele: „Rămâne însă fapt, domnilor, că legea de naționalitate nu s'a executat. Ei bine, pentru ce nu s'a executat?“

Răspunsul cel mai bun la această întrebare îl dă proiectul de lege privitor la ajutorarea preoților cu dispozițiunile lui monstruoșe în ce privește urmărirea celor ce vor fi priviți de ministru ca „dușmanii ai statului“.

Conflictul ispano-american.

În 18 Aprilie n. s'era hotăririle luate de Camera reprezentanților din Washington au fost trimise Senatului împreună cu rugarea ei, ca ambele corpuri să țină o conferență comună. Senatul a primit neamănănat propunerea lui Davis, ca să se țină conferența comună.

În urma acesta s'a întrunit conferența interparlamentară și la ora 1 din noapte au primit rezoluțiunile în tocmai cum au fost redactate de Senat cu excepțiunea pasagiului asupra recunoșterii independenței cubane.

Senatul a aprobat apoi cu 42 contra 35 de voturi raportul comisiei asupra conferenței interparlamentare. Asemenea a primit și Camera reprezentanților acest raport cu 310 contra 6 voturi.

Astfel s'a unit congresul Statelor-Unite asupra unei rezoluțiuni, din care lipsesce cererea pentru recunoșcerea independenței cubane. Acum se crede, că președintele Mac Kinley nu va avé nici un motiv de a refusa aprobarea hotăririlor ambelor Camere.

Se asigură, că rezoluțiunile luate vor fi subsemnate de președintele Mac Kinley numai după ce va fi redactat și ultimatul ce se va adresa Spaniei. Președintele Mac Kinley e de părere, ca în ultimul să se pună Spaniei un termen de 3 zile, pe cînd

unii dintre miniștri sunt numai pentru un termen de 24, alții pentru un termen de 48 de ore. Îndată după ce președintele Statelor-Unite va fi subscris rezoluțiunile congresului, ambasadorul Spaniei, Bernate, va pleca din Washington.

Ministeriul de război american a hotărît să cheme sub stég primul contingent de 80.000 milițieni.

În Senat s'a propus un proiect de lege, prin care se împarte puterea combatantă națională în trupe regulate și voluntari. Cei din urmă vor funcționa numai în război. Serviciul va dura 3 ani, afară numai decât războiul s'ar termina mai curînd. Toți bărbații ați de a purta arme dintre 18 și 35 de ani formeză armata națională. Bursianii din New-York fac o colectă pentru a înființa și susține un regiment de voluntari. S'au adunat până acum 155.000 de dolari. Comandantul superior american, generalul Miles, va comanda. Se dîce, armata de invasiune pentru Cuba. Se formeză și un corp de cavaleriă compus din Indiani, asemenea și un corp de aeronauți, c'un cuvînt este o febrilă mișcare de pregătire și înarmare pretutindenți.

Spaniolii nu sunt mai puțin agitați și nu fac mai puține eforturi de a se pregăti pentru război. Discursul tronului Reginei-regente va accentua, se dîce, că Spania și-a dat totă silința de a susține pacea, ér în urmă va face un apel călduros la popor ca să salveze patria și să apere onorea și integritatea națiunii. Se crede, că în genere mesajul spaniol va purta un limbaj războinic.

Din Washington se anunță, că toți Spaniolii locuitori în Statele-Unite vor părăsi în decursul săptămînei acesteia America. Ambasadorul spaniol va pleca, probabil, și el în zilele acestea, lăsând scutul cetățenilor spanioli în grijea ambasadorului austro-ungar.

A făcut mare senzațiã în Germania scirea, că societatea germană de navigațiã „Hamburg-America“ a vîndut corăbiile „Normania“ și „Columbia“ guvernului spa-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cum s'a distins

batalionul I grănițaresc năsăudean

in anii 1848/49?

De

Virgîl Șotropa.

(Urmare.)

16. Ordin secret de desarmare. Seducerea bravilor grănițeri. Apărare desperată. Onoarea steagului.

Ministrul maghiar de rebel dete într'aceea comandei generale din Buda porunca secretă, ca să desarmeze batalionul nostru.

Spre a pute face acesta mai ușor, două companii ale batalionului primară ordinul, ca să trecă în Buda; companiile însă, pe lângă toate promisiunile și amenințările, denegară ascultarea, deore-ce feciorilor li-se părea foarte suspect ordinul, și nici-decum nu voiau să se despartă de olaltă.

Scurt timp după aceea, la porunca ministrului maghiar de rebel, apărî în că-

sarma „Üllő“ colonelul Binder, comandantul regimentului „Jursky Nr. 62“ din Ardeal, și acesta ordonă majorului Pop, ca să scotă imediat pe toți soldații batalionului năsăudean, fără oficeri și fără arme, în curtea casarmei.

Îndeplinindu-se ordinul, numitul colonel începî a pertracta în limba română cu feciorii, privitor la transportarea celor două companii la Buda; pertractările acestea se continuă apoi încă în decurs de trei zile, fără de-a duce însă la nici un rezultat.

În fine a patra zi, în 15 Novembre, coborînd érâși la poruncă grănițerii noștri, fără arme, în curtea casarmei aci în locul colonelului Binder se pomeniră cu generalul de honveđi Repassy, însoțit de doi comisari și se dîce, că și Kossuth s'ar fi fost de față cu mare suită.

Până cînd generalul și comisarii pertractau cu feciorii, de-odată la un semn dat eși fără veste din odăile sale batalionul de honveđi, care era încartirat lângă batalionul grănițaresc. Honveđii armați ocupară imediat toate intrările în casarmă, toate scările, și puseră mîna pe armele

soldaților noștri ce rămaseră în odăile casarmei.

În aceste odăi, ce e drept, au fost, rămas bucătării și bolnavii batalionului acestia momentan au fost încunoscințați de cele ce se întimplă în curte prin gregariul Dionisie Nicolae, care se aruncase printre honveđi și pîtrunse până la ei, încuragiându-i să nu lase, ca să li-se răpescă armele. D'er ce puté face o mână de omeni? Honveđii se aruncară asupra lor și-i desarmară.

Intr'aceea înainte casarmei se ivi încă un batalion din regimentul 2 grănițeresc s'ecuesc, sub comanda majorului Szilágyi, și o baterie de șese tunuri.

Cu toate acestea însă vitejii noștri grănițeri, revoltați în gradul suprem de cursa, ce li-se puse, neavînd la mână armele, cu o cutezanță orbă alergică la stînjini de lemne, ce se aflau în curtea casarmei, apucară toți lemne în mînă, și avură curagiul ne mai pomenit să se arunce apoi asupra honveđilor, cari steteau cu puscile gata la ușile casarmei. Lozinca era: cu orî-ce preț să-mântuiesc steagul, de care le era legată onoarea.

Comisarii maghiari mai întâiu steteră un moment înărmuriți la vederea acestei priveliști, ce nu pôte avé s'émîn în întreaga istoriã militară; apoi, reculegîndu-se și voind să încungiure între ast-fel de împrejurări și cea mai mică vîrsare de sînge, începurã a striga din răspuse, ca să li-se predea grănițerilor steagul.

După-ce își v'edurã feciorii noștri stégul mîntuit, imediat steteră pe loc și, întelegînd ei pré bine, că față cu o majoritate atât de covîrșitoare, și pe lângă aceea armată până în dinți, orî-ce împotrivre era zadarnică, se supuseră sorții.

În frunte cu stégul falnic, ér ei urmînd în rînduri regulate, fură escortați de batalionul cel maghiar și de cel s'ecuesc într'un suburbiu depărtat al Pestei, și fură indesați aci într'un edificiu părăsit și nesănătos, unde nu li-se dete nici lumină și nici măcar paturî, așa că s'ermanii soldați erau necesitați să se culce pe padimentul umed.

Din cauza acesta se și bolnăviră în timp scurt aprópe 60 feciori, și încă de coleră, care chiar pe atunci grassa foarte vehement.

niol, și că acum voese se vîndă corabia ei cea mai mare „Principe Bismark“ Statelcr-Unite.

Diarul „Tems“ din Paris declară, că *puterile maritime* trebuie să se ocupe acum serios de consecințele, ce le pōte avē un rēsbōiū între Spania și America pentru marina lor de comerciu și cu deosebire trebuie să caute a se înțelege asupra modului de procedere față cu amenințatorul rēsbōiū de corsari, precum și în privința cestiuului delicate a definițiunii contra bandei de rēsbōiū.

Proiectul de lege

pentru întregirea venitelor preoților necatolici.

— Din camera ungară. —

În ședința dela 15 Aprilie, după Wlassics, Apponyi și Bethlen, luă cuvântul deputatul sas:

Heinrich Schwicker: În motivarea proiectului se accentuează principiile fundamentale ale egalității de drept și reciprocității. Însă acesta se contradice prin faptul, că § 1 al proiectului nu estine congrua și asupra catolicilor, căci — cum se țice în motivare — biserica catolică are o poziție de drept deosebită și stă în raporturi de drept deosebite față cu statul și astfel regularea congruei catolicilor trebuie să se facă pe baza unor dispozițiuni deosebite din partea legislațiunii. Egalitatea de drept însă nu se pōte uni cu luarea unor dispozițiuni deosebite legislative. Modul acesta de procedere este o reminiscență rămasă din timpul dominațiunii religiei de stat.

Proiectul stabilește principiul, după care în prima liniă confesiunile sunt datoare a îngriji de salarisarea preoților lor. Acesta însă nu se unese cu § 3 al art. de lege XX din 1848, după care „Tōte trebuițele scolare și bisericesci ale confesiunilor recepte sunt a se acoperi din cheltuelile publice ale statului“. Dēr în același paragraf al art. de lege XX din 1848 se mai dă guvernului îndrumarea, ca să prezente camerei un proiect special, lucrat în înțelegere cu respectivele confesiuni. Guvernul n'a satisfăcut acestei îndrumări.

Ungaria este patria străbună a autonomiei confesionale și cu deosebire Ardealul e patria ei. Proiectul nu numai că atinge această autonomie, dēr în mai multe puncte însemnate o și vatēmă. Cea mai grea ingerință în cercul de drept autonom ar fi, dēcă ar fi acceptat în lege punctul din proiect, prin care ministrului i se dă drept nu numai de-a pretinde din partea autorităților superioare bisericesci să pornescă cercetare disciplinară în contra unor preoți anumiți, ci încă și de-a controla sentința forului disciplinar, eventual a o și nimici

și a-o înlocui cu o sentință adusă de el însuși. Dēcă acesta va fi așa, atunci va fi foarte greu de-a susține disciplina în singuraticele biserici; se va conturba ordinea internă a bisericii, ceea ce nici pentru biserici, nici pentru stat nu pōte avē urmări bune.

Libertatea publică a Ungariei a avut în trecut două bastioane puternice: autonomia municipală și autonomia bisericescă. Cea dintăi este ađi în cea mai mare parte nimicită (Așa este! în stānga extremă.), celei de-a doua acum voiese să-i dea prima lovitură. Se țice, că acesta o pretinde interesul bine priceput al statului. Dēr statul numai atunci pōte fi tare, dēcă se razimă pe o societate sātētōsă și plină de putere; unde însă instituțiunile sociale și economice se slăbesc, acolo și bazele și siguranța statului se clatină. Dispozițiunile proiectului deschid calea unui nou sistem: sistemul de ingerință din partea statului. Urmarea va fi aceeași, care a fost și pentru autonomia municipală: totul în mână statului. Nici în general, nici în special nu primesce proiectul.

Conte Ioan Zichy: Recunōsce, că mai ales preoțimea protestantă, care prin introducerea legilor politice bisericesci a ajuns într'o situațiune foarte strimtorată, trebuie să fiă ajutorată într'un chip sēu altul. Protesteză însă nu numai în interesul preoțimeii catolice, ci și în interesul protestanților și a Evreilor, ca guvernul sub pretextul ajutorării să străbată în sanctuarul confesiunilor și să-și implante ghiarele în drepturile, ce le sunt garantate bisericeilor prin autonomia lor. Multe are de țis în contra proiectului, dēr cu deosebire § 17 este, pentru care nu-l pōte primi. În acest paragraf se țice, că dēcă ministrul nu va putē ajunge la înțelegere cu autoritățile bisericesci în privința condițiunilor ajutorului, atunci să între la învoală cu singuratici preoți. Acesta este un mijloc puternic pentru a recompensa pe cei ce fac servicii de corteși în favorul guvernului. Vorbitorul prezintă în fine un proiect de rezoluțiune, prin care cere să se prelucre proiectul astfel, ca prin el să nu se vatem autonomia bisericeilor și guvernul să nu-și ia prin el dreptul la o nouă ingerință în privința modului de guvernare, nici în privința disciplinei în biserică.

— Ședința dela 16 Aprilie.

Albert Kiss: Dīce, că lipsă ar fi în prima liniă nu de o întregire a salarelor preoțesci, ci de-o regulare pe baze egale a sistemului de contribuiri bisericesci. Nu e mulțamit cu proiectul, căci nu corēspunde așteptărilor protestanților. Proiectul are lipsă de numărăse modificări și în speranța, că aceste modificări se vor și face la desbaterea specială, declară că îl primesce. În

sensul acesta a prezentat și un proiect de rezoluțiune în numele partidei „independente și dela 48“, în care se arată, că această partidă nici pe departe nu consideră proiectul astfel, ca și cum prin el s'ar satisfacă fiă și numai în parte articolului de lege XX din 1848. L' primesce însă numai în vederea situațiunii strimtorate a respectivilor preoți și biserici, și în speranța, că se vor face în el modificările de lipsă.

Intre așteptările tuturor luă acum cuvântul însuși urzitorul proiectului, bătrānul:

Coloman Tisza: N'ar fi cređut, că asupra proiectului se va încinge o discuțiă atât de mare și în așa direcțiă, cum s'a început în ședința de ieri. Sē nu cređă Albert Kiss, că el și soții săi n'ar cunōsce uriașul caracter al creațiunilor dela 1848, dēr pentru aceea să nu pretindă, că ar fi în interesul țerei în împrejurările de ađi de-a duce în deplinire tot ce atunci s'a întemplat în alte împrejurări. Ducerea în deplinire a §-lui 3 (din legea dela 1848) nu pōte avē alt rezultat, decât concentrarea în mână statului a bunurilor destinate pentru scopuri bisericesci, făcēnd din preot și învățator un fel de funcționari ai statului, — lucru, cu care vorbitorul nici-odată n'ar putē consimți, considerāndu-l ca, un mare pericol.

Nu-i adevērat conștient, că acest proiect de lege ar fi pr. întări entia Hăformelor politice bisericesci. recunosc generalilor „arare“ afirmarea, că proiectul este o vi-
Werner a vi-
unor pactări, ar ținti a recompensa pe una oră alta dintre confesiuni pentru atitudinea observată la votarea reformelor politice-bisericesci. Polemisză apoi pe rēnd cu Zichy, Apponyi, Bethlen. Reflectānd cestui din urmă țice, că el (Tisza) nu înțelege, cum s'ar cuprinde în § 9 o omnipotență a guvernului. Afacerea stă în mână confesiunilor, dēcă vre-una din ele procede greșit, ministrul are dreptul de a-i subtrage ajutorul, dēr nici acest drept nu-l are în mod definitiv, deōrece comitetul administrativ, dēcă află procederea necorectă, pōte da dreptate respectivei confesiuni. Atāt ca Maghiar, cāt și ca protestant el primesce proiectul. Ca Maghiar îl primesce, deōrece vrē, ca fiă-care fiu al țerei să simtă, că în momentul, în care pēcătuesce contra patriei, nu mai pōte conta la nici un ajutor din partea statului. (Vii aprobări în drēpta). Ca protestant îl primesce cu atāt mai ușor, (Sgomot în stānga) deōrece este convins, că nu se va ivi cas, când aceste mēsuri se trebuēsă a se aplica față cu vre-un coreligionar al sēu. Termină laudāndu-se, că vor fi omeni, cari nu sciu ce va să țică convingerea conștiinței, el însă scie; a urit servilismul în totă viața lui. (Mare ilaritate, contradicții și sgomot în stānga și stānga extremă). Douē lucruri nu trebuie să se uite: întâi că omul s'a nascut ca cetățēn al patriei, al doilea, că în care confesiune

s'a botezat, de aceea trebuie să se țină. Datorințele față cu aceste două trebuie implinite în consonanță. Primesce proiectul.

Iuliu Saghy: Găsesce o neconsecență bătētōre la ochi, că deși la stabilirea minimumului venitelor preoțesci se accentuează principiul egalității, totuși biserica catolică e simplamente ignorată. Atāt biserica romano-catolică, cāt și cea protestantă s'au desvoltat, țice, în strinsă legătură cu statul. Ele, ca biserici susțitōre de stat, ar urma să primescă în primul rēnd ajutoare pentru susținerea preoților lor. Biserica greco-orientală însă față cu interesele de stat maghiar a observat o atitudine neutrală, de multe-ori opozițională, ba nu odată chiar dușmānōsă. Dēcă crede cineva, că biserica greco-orientală, cu deosebire cea romană, — căci aceea este totodată și biserica națională — prin interese materiale o vom putē aduce în legătură mai strīnse cu interesul statului maghiar, eu mē tem, că această frumoasă speranță e numai o amăgire, care va fi succedată de-o amară decepțiune. Nu putem închide ochii în fața faptului, că între credincioșii acestei biserici sunt foarte mulți, cari au tendințe contrare statului, între preoții lor sunt mulți, cari neconștient agită în contra unității statului maghiar. Față cu acestia trebuie să luăm poziția fătīșă, căci politica d struț întotdeuna s'a obișnuit a avē urmări rele. Vorbesce apoi despre Jidanī, arătānd, că biserica acestora, care încă nici nu e organizată, și are dreptul de-a conta la ajutor din partea statului. Dēcă însă și rabiniile acestora vor fi ajutoare, atunci negreșit trebuie să se adaugă în proiect condiția, că ei numai așa vor putē fi ajutoare, dēcă vor scī vorbi unguresce. Pentru ca însă să nu-i supere prea tare pe Jidanī, ține să arate, că plāngerile privitōre la atitudinea contrară statului și mēsurile luate în legătură cu acestea, numai din consideratiune față cu greco-orientalii s'au luat în proiect. — Se alătură la proiectul de rezoluțiune al lui Apponyi.

Coloman Radó vorbesce în favorul bisericii protestante, căutānd să arate, că această biserică nu este sprijinită de stat după cum ar trebui. Speră însă, că guvernul va repara „greșela“ și că va spori dotatiunea bisericii protestante. În această speranță primesce proiectul.

SCIRILE DILEI.

— 9 (21) Aprilie.

Metropolitul Mihalyi în Dicio-St-Mărtin. Din Dicio-St-Mărtin ni-se scrie cu data de 20 Aprilie n.: Ađi pe la orele 11 a m. a sosit aici I. P. S. Sa Metropolitul Dr. Victor Mihalyi însoțit de secretarul sēu d-l Dr. Augustin Buna. În hotarul comunei

17. Escortarea și pățaniile batalionului prin Ungaria. Sōrtea oficerilor, a soldaților și a steagului memorabil.

La 22 Novembre, ministrul maghiar de resbel dete ordinul, ca batalionul nostru să fiă escortat la Iászberény și de aci la Carăii mari (Nagy Károly), ér oficerilor li-se lāsă în voia liberă, de-a merge împreună cu feciorii batalionului, sēu de-a rămānē în Pesta.

Dintre oficeri singur locotenentii Rainer-Buscoi și George Lica preferiră a merge împreună cu soldații; ceilalți însă, temēndu-se, că în Iászberény vor fi separați de soldații batalionului și astfel foarte ușor vor fi asasinați de honveđi, se însuciuță bolnavi și rēmaseră în Pesta. Aci nu-i mai nolestă nimeni și ei își trāgeau regulat efurile din cassa de resbel.

În Pesta rēmaseră oficerii batalionului nostru până la cuprinderea acestui oraș, în 5 Ianuarie 1894, când prezentāndu-se ei mareșalului campestru, principelui Windisch-Grätz, acesta îi trimise la Viena, ca să fiă trasați în cercetare, conform legilor marțiale.

În urma ordinului ministerial, amintit mai sus, batalionul grănițeresc încă în aceeași di, adecă în 22 Novembre, fū

transportat pe calea ferată până la Solnoc, de unde fū comandat să mērgă mai departe pedestru. Dēr, mirare, la cea d'intăi stațiune il ajunse contraordinul, că érašī să se întōcă la Pesta.

Grănițerii noștri însă, de-o parte lipsiți de arme, de altă parte mahniti și iritați peste mēsura, că nu li se dă voia de-a se întōrce în Ardeal la familiile lor, după cum li-se promisese, nu voiră nici-decum să mai facă din nou calea până la Pesta, ci rēmaseră în stațiunea, în care au ajuns.¹⁾

La întrepunerea majorului Pop fură apoi împraștiați prin comunile d'imprejur: Kis Ujszállás, Karezag, Nadudvár, Egyek etc. și petrecură aci ca vai de ei, — fiind trimiși chiar și ca săpători de pământ la Tisa²⁾ — până în Februarie 1849.

La 23 Februarie 1849 batalionul năsēudean, concentrat în Ujváros, fū din nou declarat captiv, și sermanii grănițeri, însoțiti numai de locotenentul George Lica, — căci locotenentul Rainer-Buscoi deja mai înainte se strecurase pe la Șimleu la trupele lui Urban, — fură dați de Maghiari

¹⁾ Căpitanul Pantilimon Domide în „Observatoriul“ Nr. 32 din 1882.

²⁾ „Gaz. de Tran.“ Nr. 104 din 1848 și Kováry: „Okmánytár“ 1848—49 pag. 152,

pe mână unui căpitan, cu numele Schuster, care mai înainte servise în armata austriacă.

Căpitanul acesta escortă cu 70 honveđi pe grănițerii noștri la St. Iob; dēr vēdēnd, că de aci mulți dintre soldații batalionului fug pe ascuns la Ardeal, îi escortă mai târziu la Erkesőri lângă Székelyhid. Feciorii noștri însă și de aci fugeau și se strecurau cum numai puteau spre casă, sēu la alte trupe împēratesci.

Unii dintre ei au luat parte la luptele din Ardeal, alții au ajuns chiar și prin Bucovina; în fine însă, după încheierea păcei în August 1849 s'au reintors mai toți la Năsēud și la comunele lor natale, unde își aflară vetrele părintesci și familiile într'o stare foarte tristă și deplorabilă.

Ce se ține de steagul batalionului, care trecuse prin atâtea încercări grele, despre el nici astăzi nu se scie cu totă siguranța, că cine l'a adus acasă la Năsēud.

Unii, între cari și Treuenfest în „Ist. regim. Nr. 50“, țic, că după desarmarea batalionului suboficerul Macarie Pop a desfăcut steagul dela rudă, l'a ascuns mai întâi într'un car, mai apoi îl ascuseră la sine locotenentii Lica și Rainer, și în luna

lui Novembre 1848, — sēu după alții chiar în luna lui Februarie 1849 — l'a adus acasă locotenentul Rainer și l'a predat în comuna Iaad colonelului Urban.

Veteranul Todor Ionașcu, — care în 1848/49 a servit ca suboficer în batalionul I, a luat parte la tōte mișcările acestuia și de prezent trāesce ca proprietar în Năsēud, — imi împărțăși cu o ocaziune, că nu Macarie Pop, ci el (Ionașcu) împreună cu locotenentul Rainer au desfăcut în Solnoc după desarmare, steagul dela rudă, și Rainer l'a ascuns între lucrurile sale, ér mai târziu probabil l'a adus acasă.

Sunt apoi alții, cari susțin, că steagul a fost mântuit și adus acasă de Scridon Hiruțiu din Sāngeorgiu; și érašī alții afirmă, că după desarmare steagul l'a desfăcut dela rudă sergentul Rus, l'a încins pe lângă sine, pe corpul gol, și când batalionul a fost declarat captiv, Rus a fugit într'o noapte cu steagul, și printre continue pericole l'a adus acasă la Năsēud.

Cum am țis, nu se scie cu totă siguranța, că cine a adus steagul acasă, destul, că el a fost mântuit, și și astăzi se mai află în biserica gr. cat. din Năsēud câteva rămășițe din el, adevērat, că greu atinse de colțul timpului.

Adămuș, învecinată cu centrul comitatului I. P. S. Sa a fost întâmpinat de protopopul tractului D.-St.-Mărtin, Iacob Macaveiu. Ajuns la oraș, Metropolitul a descălecat la locuința protopopului local. Aici l'a bine-ventat o deputație de mireni, între cari se aflau d-nii avocați Simion Călușiu și Vasiliu Zehan. Cătră orele 11¹/₄ I. P. S. Sa Metropolitul, însoțit de protopopul Macaveiu și de secretarul Dr. Bunea, a făcut o contra-visită fișpanului comitatului Târnavei-mic Șandor Iános. Fișpanul, după cât sunt informat, a oferit înaltului său oșpe un dejun. După ameză. I. P. S. Sa s'a re-întors la Blași. După ameză I. P. S. Sa s'a reîntors la Blași. A fost o vizită de caracter pur personal, din care cauză s'au și evitat formalitățile oficiose.

Convenirea colegială ce s'a dat ieri s'eră ne-a reamintit timpurile pe când entusiasmul pentru sprijinirea Reuniunii noastre de gimnastică și de cântări era la culme. Frumosul și numerosul public inteligent ce era aseră de față, urmarea cu mare atențiune decursul reușitului program. Corurile micste tôte au fost bine studiate și fin nuansate. Cu deosebire reușite însă au fost: Hora „Două inimă” de G. Dima și „Creațiunea” cor mixt de Haydn ambele mult aplaudate și repetate. În piesa din urmă s'a distins ca soliști: D-ra Moldovan, d-l Dr. Saftu și tinerul Stinghe.

Quartetul op. 16 pentru piano, violină, violă și cello de Beethoven, precum și **Quartetul de vânătoare** pentru 2 violini, violă și cello de Mozart executat de d-nii H. Zeidner (violină), Oscar Tellmann (violină), Heinrich Linz (violină) și d-l Dr. Eugen Lemeny (celo), cari de 3 ani de-arăndul au deosebita amabilitate de a-și da prețiosul lor concurs la producțiunile reuniunii, și de astă-dată au fost la înălțime. D-ra Elena Nastasi, care a acompaniat la pian c'o deosebită esactitate aprăpe tôte numerile din program și avă asupra D-Sale și partitura pianului din Quartetul prim, s'a distins ca o escelentă pianistă atât ca tehnică cât și ca interpretare.

În fine lauda cea mai mare i-se cuvine talentatului dirigent d-lui Pantelimon Dima, care c'un deosebit zel conduce acum de un șir de ani corul Reuniunii, dovedind din an în an mai mari progrese. După executarea programului a urmat pe la meșul nopții dansul mult animat.

Junii. Tradiționalele serbări ale „Junilor” au succes anul acesta escelent, mulțămită timpulul frumos, de care ne-am bucurat în decursul serbătorilor. Eri, a patra di de Paști, la reîntorcerea dintre „Petri”, a urmat ca de obicei defilarea în „Gróver”, unde „Junii” au fost întâmpinați de muzica militară, fiind de față o lume imensă de tôte naționalitățile și din tôte straturile so-

cietății din Brașov. Înainte, după „Sfânta Surlă” urmau „Junii tineri”, apoi „Junii bătrâni”, după ei „Curcanii” și la urmă „Junii albi”. Erau cu totul vre-o 140, toți călări pe cai decorați cu pantlici și verdéță. După ei urmă conductul trăsurilor, al căror număr părea infinit. Peste tot prezentarea „Junilor” și defilarea lor a făcut cea mai bună impresiune. Ni-se spune, că se luaseră ore-cari dispoziții, ca conductul călăreților să nu se mai opréscă în „Gróver”, ci să mérgă înainte neîntrerupând șirul. Acesta nu s'a observat de toți. Conducătorii „junilor bătrâni” s'au oprit în Gróver, ținând ca și în alți ani o scurtă alocuțiune către public și cântând „Christos a înviat”. Ar fi bine ca în viitor să procedă cu toții într'un fel după o înțelegere comună.

Din Nizza se telegraféază, că președintele Republicii franceze, d. Felix Faure a făcut Dumineca trecută o vizită Principelui și Principesei României la Vila Fabron. O oră după această Principele Ferdinand a înapoiat visita președintelui Republicii franceze.

Serbarea învierii a fost oficiată în Bucuresci Sâmbătă r. e. a., după programul obiceiuit. Căp. P. S. Sa Mitropolitul Primat a înproștat Christos a înviat, 101 de tunuri anănce în din delul Spirii. Tôte personagiact nu ei u asistat la serbare.

Nouă cancelaria de avocat. D-l avocat Dr. Vasile Pahone face cunoscut, că cu 1 Mai n. c. își va deschide cancelaria sa advocațială în Bistrița (Piéta mare Nr. 22), oferindu-și serviciul în tot felul de afaceri judiciale și administrative.

Foc la băile din Carlsbad. Din Carlsbad se telegraféază: Renumita baie „Kaiserbad”, care a fost deschisă la anul 1895, în nóptea de 20 l. c. pe la 4 ore s'a aprins și a ars total. Paguba se urcă aprăpe la 200,000 fl. După cum se scrie, pe lângă focul cel mare, sesonul băilor în Carlsbad se va deschide și în anul acesta la 1 Mai, ér baia „Kaiserbad” până la 1 Iunie va fi reparată.

Băile de abur ale eforiei române din loc s'au deschis éráși cu ziua de ađi.

Nu numai la noi se întrebuințéază Apa amară „Franz Josef” mai mult, ci și în comerțul universal cuprinde un loc însemnat. La cumpărare se céra anume Apa amară „Franz Josef”, deoarece ape cu mult mai inferioare se află în comerț cu aceleiași etichete așa că ușor se pôte omul înșela.

Éráși naționalitățile.

Trebuie să anticipăm în raportul asupra desbaterilor din Camera ungară privitor la întregirea veniturilor preoțesci mărtu-

lăudate din partea generalului comandant de divisiă.

Începându-se după lupta dela Schwehat, la 30 Octomvre, rebelul Austriacilor contra Ungariei, prințul Windisch-Graetz fu numit comandant suprem al armatei, ce era destinată să plece către Ungaria. Armata acesta, constătătoare din corpurile de armată ale lui Jelacic, Wrba și Serbelloni, după ocuparea Vienei, se postă între Viena și granițele vestice ale Ungariei, pe ambii tărmy ai Dunărei.

Divisiunea batalionului nostru grănițesc năsudean, compusă din 301 soldați grănițeri, fu împărțită la corpul de armată al Banului Jelacic, și în zilele dela 18—29 Novembre 1848 făcu servicii de anteposturi la Prellenkirchen și Hämberg.

La 16 Decemvre armata lui Windisch-Graetz începă a-se mișca înainte, și după luptele dela Parndorf și Moor, în cari Maghiarii fură bătuti, întră la 5 Ianuarie 1849 în Peșta.

Divisiunea noastră grănițescă luă parte la tôte mișcările armatei imperiale, până ce în August 1849 ajunse în Timișóra.

(Finea va urma.)

risirile, ce le cuprinde discursul deputatului Iulius Werner ținut în ședința de Marți a Camerei.

Acest deputat nu jôcă vr'un rol considerabil în ceta aderenților guvernului, dér ca un mameluc din cei mai supuși ai lui Banffy, el scie să se degageze în felul lui de însărcinarea ce o primesce, ca unul dintre „dii minorum gentium” destul de bine.

De réndul acesta el a fost chemat de a spune mai „află”, mai la înțeles ceea ce corifeii îmbrăcă în frase și floscule de înaltă știință de stat.

Iuliu Werner și a luat prilegiu de-a-și desfășura părerea sa și ale stăpânilor săi din punctul de vedere al politiceii naționale maghiare, răspundând deputaților sași Schwicker și Meltz. Lui Schwicker îi răspunde, că nu ajunge ca societatea să fiă tare, sănătoasă și sirguincioasă, ci trebuie să fiă și patriotică, pătrunsă de ideia statului național maghiar. Deputații sași însă, lătesc neîncredere și prejudeții în popor în contra statului național maghiar.

Răspundând apoi deputatului Meltz, care a criticat sistemul de guvernare, îi aduce aminte, că mai înainte se afla în șirurile partidei guvernamentale, apoi întrebă, că decă Sașii au știut să se însuflețéscă pentru statul unitar în timpul absolutismului, de ce nu vor să se însuflețéscă acum pentru statul național maghiar?

Se încercă apoi a răspunde și contelui Ioan Zichy din partida poporală, afirmând că proiectul de lege din cestiune nu atacă autonomia bisericelor, ci se îngrijese numai de esistența preoților lor.

Vorbesc apoi de starea preoțimeii române greco-orientale, susțiind că sunt preoți gr. or., cari au și mai puțin de 100 fl. venit pe an. Cei de clasa I, dices, au 300 fl. cei de clasa II, 200 fl. salari, ér cei de clasa a III ceva peste 100. Nu putem, dices, să rămânem nemișcați, față cu atâta miseria.

Foile naționalităților, dices vorbitorul, susțin, că proiectul de față are scopul de a corump pe preoți și ai câștiga astfel pentru scopul politice. Pretinde apoi, că programul național primit în adunarea dela Blași în 1843, cere ca preoții să fiă salariați din partea statului, ce i-ar aduce într'o independență și mai mare. Esclamă apoi: „volenti non fit injuria”.

Mai departe amintitul deputat se încercă a dovedi cu date istorice, că biserica gr. or. în Ungaria a fost tot de-auna legată de puterea statului cu strinse legături morale și materiale. Episcopul lor a primit încă la 1779 salariul său de stat. Iosif II a sprijinit școlele lor și ordonanța din anul 1810 pune acesta biserică formal sub curatela statului. În Transilvania biserica gr. or. a fost numai tolerată, puterea statului însă nu s'a amestecat în afacerile ei interne și a scutit chiar autonomia ei.

Contele Andreiu Bethlen a dics, că proiectul de lege nici n'are scopul de a ajuta pe preoții lipsiți, vrea mai mult să-i regulariséscă politicesce. O astfel de afirmare pôte să deștepte neliniște în biserica greco-orientală și se aște spiritele. Fiă-care lege trebuie să-și aibă efectul ei asupra societății din poziția societății însă, reagéză asupra politiceii. Și acest proiect va avé efectul său față cu naționalitățile. Trebuie să ne cugetăm, că noi aici, afară de Sași, n'avem nici o partidă moderată a naționalităților. Românii de pildă stau pe baza pasivității. Deoarece însă într'un stat constituțional sunt a se dobândi succese numai în legislația, nu este nimeni, care să le presente dorințele populațiunii române la locul competent. Mai trebuie să avem în vedere, că mișcarea naționalităților în păturile de jos ale poporului este împreună cu tendințe comuniste(?!). Agitatori spun poporului, că proprietatea se usurpéză din partea Ungurilor și că după drept ea este a Românilor. Decă cineva este în stare să lucre în sens moderat în această direcția, sunt preoții, și acesta trebuie să o facă în propriul interes, decă acest proiect va deveni lege, deore-ce print'ot résturnare nu pot câștiga nimic, dér pot totul pierde (Aprobări în drepta). Réscóla sângerósă a Românilor din anul 1848 în mare parte este a se

datori influenței preoțimeii, ce se afla în cea mai mare miseria.

Dela 1867 tôte partidele maghiare fără deosebire s'au străduit a întări poziția maghiarismului și a mulcomi neliniștea naționalităților, până ce a venit partida poporală și a turburat concordia. Căci dora deputatul Ioan Molnar a declarat decă în Cameră, că partida poporului doresce ca legea de naționalitate să fiă neapărat executată.

Coloman Thaly: Trebuie să o delăturăm (Sgomot.)

Președ: Mă rog de liniște.

Iuliu Werner: Foile partidei poporale fără de nici o deosebire accentuéază ca un gravamen al lor, că legea de naționalitate nu se execută.

Fr. Buzath: Ei, dér să execută? (Sgomot.)

Lud. Olay: Nici nu-i de lipsă! Dora d-ta asta o voesc!

Fr. Buzath: Decă legea e rea, să se casseze! Asta-i politica maghiară (Mare sgomot.)

Președ. Szilágyi: Chiem la ordine pe dl deputat.

I. Werner: Guvernele liberale au executat legea de naționalitate, dér n'au perdut din ochi unitatea națională. Decă abatele Molnar susține, că nu se execută, se interpeleze și să dovedéscă în ce este vătămăta egalitatea naționalităților (Sgomot continuu. Strigări din stânga estremă: Vorbesc de congruă! Ce mai așți acum această cestiune?)

Deu nici unitatea națională, nici interesul național n'ar fi mulțămît, decă legea de naționalitate ar esecuta-o partida poporală. (Aprobari din partea guvernamentalilor). Cei ce voesc să îmbrățătescă statul maghiar, nu vor reuși. Decă însă totuși le-ar succede cumva acesta, atunci téra curénd s'ar preface într'un moment, căci noționalitățile n'ar fi în stare să susțină independența statului și ar fi înghițite de națiunile mari și puternice (Aprobari în drepta).

ULTIME SCIRI.

Washington, 20 Apr. Mac Kinley a subscris rezoluțiunile congresului și ultimatul s'a trimis deja guvernului spaniol. O copie a ultimatului a fost predată ambasadorului spaniol, care imediat și-a cerut hărțile și a luat măsură ca să plece din Washington cu întreg personalul ambasadei.

Madrid, 20 Aprilie. Guvernul spaniol e hotărit a nu răspunde la ultimatul Statelor-Unite. Ađi a cetit Regina regentă mesagiul tronului în parlament, în care se dices, că provocațiunile Americii au silit pe guvern a întrerupe raporturile cu guvernul din Washington. Spaniolii vor, ca întreg odiul rășoiului să cadă asupra Americii. Se așteptă, ca rășoiul să isbucnéscă încă în săptămâna viitoare. Terminul, ce s'a pus Spaniei în ultimul se finesece Sâmbătă.

DIVERSE.

Telefonul, ca propagator al bólelor contagióse. În timpul din urmă nu numai în Viena, ci și în multe orașe din Germania s'au ridicat plângeră, că în urma folosirii telefonului s'au propagat nu numai bóle contagióse esterne, ci și interne. O fôie din Viena spune, că după cercetări medicale s'a descoperit, că în anumite casuri chiar și tuberculosa au primit'o individi, cari au înghițit prin telefon bacoilul acestui morb. Propagarea tuberculosei prin telefon s'a constatat mai ales în Triest și în câte-va orașe sudice.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregorfu Malor.

18. Sórtea celorlalte două companii grănițescă după părăsirea Pojunului.

Scim, că două companii, adecă 2 și 6, din batalionul nostru grănițesc năsudean deja în 6 Octomvre 1848 părăsiseră Pojunul, împreună cu întreaga garnisonă ce se aflase în acel oraș, și se împreunară cu corpul de armată al Banului Jelacic. În 10 Octomvre apoi se alăturară cu toții, înaintea Vienei, la armata mareșalului Windisch-Graetz.

La aceste două companii, cari formau pe atunci o divisiune și steteau sub comanda căpitanului Osmolsky, se aflau, în momentul alipirii lor la armata numitului mareșal, următorii ofieri: căpitanii Osmolsky și Reichel; locotenenții: Aron Filipovič, Eugen Borcozel și Carol Kontz; sublocotenenții: Vilhelm Velican, Carol Mihailuș, Ion Purceilla și Leon Putlican.

În zilele dela 10—31 Octomvre, în cari prințul Windisch-Graetz ținú asediată reședința Viena, companiile batalionului nostru țineau ocupată insula Lobau.

Aci bravilor grănițeri le succese să pună mâna pe un însemnat transport de proviante, pe care Maghiarii îl trimiseseră Vienensilor résculați; pentru faptul acesta companiile batalionului românesc și fură

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Aprilie 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.50
Renta de corone ung. 4%	99.—
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	110.25
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.15
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.30
Bonuri rurale ungare 4%	97.20
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Imprum. ung. cu premii	160.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.75
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hartie austr.	101.40
Renta de aur austr.	120.75
Losuri din 1860	143.—
Actiuni de-ale Banței austro-ungar.	917.—
Actiuni de-ale Banței ung. de credit.	372.—
Actiuni de-ale Banței austr. de credit.	351.65
Napoleonori	9.66
Mărci imperiale germane	58.90
London vista	120.95
Paris vista	47.72 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.45
Note italiene.	44.35

Cursul pieței Brașov

Din 21 Aprilie 1898

Banonota rom. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Argint român. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Napoleonori. Cump.	9.54	Vënd.	9.56
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.63
Ruble Rusesci Cump.	127.1/2	Vënd.	128
Mărci gemane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turoesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Medic român în Karlsbad

Med. Univ.

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica D-lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunii pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa Impăratul etc. etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octombrie dela orele 6—11 a. m. și 2—5 p. m. în Mühlbadgasse casa „Schwarzes Ross“.

oficiolatul orășenesc economic în 28 Aprilie a. c. la 10 ore înainte de prânz o pertractare de oferte asupra predării lucrărilor acestei regulări. Spesele pentru această regulare sunt preliminate cu 5529 fl. 46 cr. Reflectanți se provocă, că până la amintita zi și oră se așternă la oficiul orășenesc ofertele, timbrate și sigilate, provădute cu vadiu de 5% din suma preliminară.

Tot în oferte este de a se aminti în cifre și litere scădământul (și anume în procente) din suma preliminară, după aceea dechierățiunea, că oferentului i sunt cunoscute planurile, preliminarile de spese și condițiunile de construire și că se supun lor necondiționat.

Condițiunile de oterte și acele contractuale, planurile și preliminarile de spese se pot până în ziua pertractării de oferte examina la amintitul oficiu în decursul orelor de oficiu dela 8—12 ore.

Brașov, 8 Aprilie 1898.

3—3 219

Magistratul orășenesc.

Tramvaiu Brașov — Satulung.

Nr. 318—1898 k. ú.

Publicațiune!

Avem onóre a aduce la cunoștința publică, că **cu 1 Mai** a. c. **intră în vigore ordinea cea nouă de vară a mersului tramvaiului.**

Ordinea tramvaiului în privința acésta se pote căpăta gratis în Biroul Direcțiunii, Piața mare, șirul inului Nr. 27, dela 27 ale lunei curente, asemenea și exemplare din mersul trenului în forma de octav mic cu 2 cr. un exemplariu.

Tot-odată și exemplare ale tarifei noué valabile dela 1-a Mai, pentru persoane, bagaje și câni cu peț de 5 cr. exemplarul.

Brașov, 14 Aprilie 1898.

Administrația tramvaiului.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Atelier nou de croitorie modernă!
IOAN HRISTESCU

croitor bărbătesc

Brașov, Têrgul inului Nr. 26.

Am onóre a aduce la cunoștința onoratului public, că după o pracsă de mai mulți ani ca sodal (calfă) de croitorie bărbătescă, **am deschis un**

Atelier de croitorie modernă,

după sistemul cel mai nou, sub conducerea mea proprie, făcând toate soiurile (felurile) de vestminte, precum:

Paltóne, Pardiseuri, costumuri de haine după moda cea mai nouă și cu prețurile cele mai moderate.

Primesc tot-odată **ori-ce reparațiuni** ce cad în specialitatea hainelor bărbătesci, **esecutându-le prompt, bine cu gust și ieftin.**

Rugându-mă de onoratul public a mă sprijini cu prețuitele comande, asigurând, că imi voi da totă silința de a satisface cu cea mai mare punctualitate, sunt cu totă stima:

Ioan Hristescu,

măestru-croitor bărbătesc.

174,12—12

— Mai de multe ori distins. —

SESONUL de PRIMĂVARĂ și VARĂ.

Recomandăm on. public fabricatele noastre din **lână curată.**

Esclusiv fabricate proprii și anume:

Stofe pentru rocuri, pantaloni, pardiseuri esecutate în Cheviot și Kangarn, mare asortiment și mostre de cele mai moderne; apoi

Stofe pentru uniforme de oficeri și amplotați.

Stofe de Loden ardelenesci, durabile bune la strapăție, pentru turiști, amatori de sport și săteni.

Covóre, asortiment bogat.

Pleduri pentru bărbați și plapome de vară, calitate foarte fină.

Stofe pentru Haveloks și mantale de ploie, cu mult mai bune, ca ori și ce marfă de têrg de felul acesta.

Asigurând pe on. public de serviciu culant cu **prețurile cele mai ieftine ale fabricei,** ne rugăm de o cercetare cât mai numărósă.

WILHELM SCHERG & C-IE.
Depositul fabricei de postavuri.
Brașov, Piața mare.

6—8 197

— Mai de multe ori distins. —

Cel mai mare câștig
in cas favorabil

1.000,000 Coróne.

CONSPECTUL
celor **50,000** câștiguri
cel mai mare câștig in cas favorabil

1.000,000 Kronen.
Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
1 " "	60000
2 " "	40000
1 " "	30000
1 " "	25000
1 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrag	13.160,000

50,000 carí se trag in șese elase.

Loteria a 2-a de clasă reg. ung. priv. se va trage in curând.

Conține: **100,000** și **50,000** losuri originale și câștiguri,

prin urmare jumetate din toate losurile specificate in conspectul alăturat, vor eși la sorți cu șanse de câștig enorme de mari.

La comande trimitem losuri originale cu următoarele prețuri originale: Intregi losuri orig. pentru cl. I. fl. 6.— jumetate " " " " " 3.— a patra parte " " " " " 1.50 a opta parte " " " " " .75 cu rambursă seu după primirea sumei. După fie care tragere primese clientii noștri îndată lista de tragere și planul oficial.

Tragerile se fac sub controla regimului reg. ung.

Deosebit noroc,

a avut colecta noastră principală la loteria I de clasă r. ung. in decursul tragerilor (a clasei 1—5) cu câștiguri de 100,000, 30 000, 5000, mai multe cu 2000, 1050, 500, 300 coróne, care s'au solvit fericitilor câștigători.

Domandele pentru losuri la tragerea clasei I a 2-a Lot. de clasă reg. ung. se se facă cât mai carând. Am amintit cu ocazia Loteriei I de clasă că losurile se vor vinde, și nu vom puté trimite celor ce au comandat in urmă, și am avut dreptate.

Ne rugăm a ni se trimite comanda încă înainte de

29 Aprilie a. c.

că numai așa putem promite livrare sigură.

A TÖRÖK & C-IE
colectorii principali

a loteriei de clasă reg. ung.
Budapest, V., Waitznerring 4/A.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potú cumpéra in librăria Nicolae I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.